

Formanden: Hvis ikke Indsigelse eller Krav om Afstemning fremkommer, vil jeg betragte Samtykke til Forespørgselens Fremme som givet. (Ophold). Det er givet.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Forlængelse af Lov Nr. 342 af 22. December 1937 om Indløseligheden af Danmarks Nationalbanks Sedler og om Foranstaltninger til Værn for den danske Valuta.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2431, Fremsettelsen findes i Tidenden Sp. 577).

Sagen sattes til Forhandling.

Hartvig Frisch: Naar man ser paa Lovforslaget, som jo i alt kun har 2 Paragraffer, og ser, at Bemærkningerne til det ikke strækker sig ud over 8 Linier, kan man uvilkaarligt faa den Tanke, at det maa være en nem lille Ekspeditionssag. Jeg regner nu imidlertid med, at Behandlingen af Lovforslaget, skønt dette lyder paa Forlængelse uforandret, nok vil komme til at tage nogen Tid, da Valutaordningen jo lige siden den første Etablering har været et politisk Stridsspørgsmaal. Desuden er der netop i disse Dage sket Ting, som viser, at Spørgsmaalet om vort Lands Valuta — og det berøres jo ogsaa af dette Lovforslag —, Spørgsmaalet om selve vort Lands Kroneværdi, er et meget fremtrædende politisk Spørgsmaal.

Jeg vil gerne paa mit Partis Vegne ganske kort udtale, at det Hovedhensyn, som har været fulgt, og som vil være at følge ved Restriktionerne, er dette, at man ved disse Restriktioner — som jo al Valutabegrænsning er — planmæssigt kan undgaa, at Indskrænkningerne foretages efter det almindelige frie økonomiske Livs tilfældige Love og under Fremkaldelse af mere eller mindre betydelig Arbejdsløshed. Ikke mindst nu under Krigssituationen maa ethvert Rationeringssystem være præget af den Hovedidé gennem en saadan Planmæssighed at sondre mellem det mere og det mindre nødvendige. Det kan nemlig ikke nægtes, at saadan som Formue- og Indkomstfordelingen er i vort Land, er der i Landets Befolkning mere velhavende Lag og mindre velhavende Lag. Der er Lag, som paa visse Felter har en stor Købeevne, og som ogsaa har et Forbrug, der kan rette sig mod en Masse Varer, som er dyrere og skal købes i Ulandet, Varer, som under normale For-

hold, naar der ingen Restriktioner findes, kan købes og betales; men naar Situationen er den, som vi nu staar i, maa det rejse sig som et uomgængeligt Krav, at der fra et samfundsmæssigt Synspunkt sondres mellem, hvad der er det strengt nødvendige, og hvad der kan undværes. Under dette Hovedsynspunkt bliver det Opgaven at gennemføre Restriktionerne saadan, at man kan undgaa, det bliver i Form af Arbejdsløshed, vi kommer til at tage de Indskrænkninger, som saa skal ske for at bringe en Ligevægt mellem Indtægt og Udgift. Det er, som jeg siger, Hovedsynspunktet. Jeg vil gerne ganske henholde mig til den udførlige Redegørelse, som den højtærede Handelsminister har givet ved Fremsettelsen af dette Lovforslag, for medens jeg begyndte med at sige, at Lovforslaget som Papir betragtet er meget tyndt og dets Omfang i Linier ikke stort, har til Gengæld Fremsettelsen af dette Lovforslag været saa omhyggeligt forberedt og hvilet i den Grad paa fremførte Kendsgerninger, at det vel er sjældent, et Lovforslag har været saa udførligt og omhyggeligt begrundet som i dette Tilfælde. Jeg skal derfor ikke gaa ind paa en videre og større Debat om Enkeltheder vedrørende den nugældende Valutaordning, men nøjes med disse Bemærkninger.

Vedrørende det store Stridsspørgsmaal, som i Gaar har været til Debat ovre i Odense, og som naturligvis ikke kan undgaa at kaste et vist Lys over den Debat, som nu skal foregaa her i Dag, har jeg over for de Paastande, som er fremsat af Landstingsmand Hauch og af de fleste andre af Mødets Diskussionsdeltagere, visse Ting, som det er værd at gøre opmærksom paa. For det første er det meget værdifuldt, at Husmændene ved deres store Landsmøde i Aarhus i deres Resolution udtrykkeligt udtaler følgende — hvis jeg maa tillade mig at citere —:

„Landsmødet advarer imod under de nuværende økonomiske Tilstande at forringe Kronens Værdi yderligere, da vort Land derved vil drives ind i en Prisstigning, som først og stærkest vil ramme den mindre bemidlede Del af Befolkningen, for Landbruget vil være uden varig Betydning og for Ungdommen vil give ringere Fremtidsmuligheder.“

Jeg vil gerne stærkt fremhæve denne Udtalelse, fordi jeg mener, den fortjener lige saa megen Opmærksomhed som de voldsomme Udtalelser, der er fremsat paa Delegeretmødet i Gaar i Odense. Jeg vil ogsaa gerne have Lov til med den højtærede